

**ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆ
ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ**

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԱՎԵՏԻՔ

*Արցախի Նախագահի աշխատակազմի ԱԽԱԱ բաժնի պետ,
«Արցախի երիտասարդ գիտնականների և
մասնագետների միավորում» ՀԿ հիմնադիր նախագահ,
Արցախի էլեկտրոնային գրադարանի նախաձեռնող և ղեկավար,
ԱրՊՀ իրավունքի ամբիոնի դոցենտ,
իրավաբանական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ*

Արցախի Հանրապետության՝ որպես ժողովրդավարական ու իրավական պետության կառուցումն անհնար է առանց ակտիվ քաղաքացիների, մասնավորապես առանց ակտիվ երիտասարդների: Մեր հասարակությունն ունի նախաձեռնող, իրենց իրավունքներն ակտիվ իրականացնող և պարտականությունները կատարող երիտասարդների կարիք:

Անհատի ակտիվությունը (լատիներեն «activus»՝ գործունյա) մարդու ակտիվ վերաբերմունքն է կյանքի նկատմամբ, որն արտահայտվում է մարդու ստեղծագործ գործունեության, կամային գործողությունների, շփումների մեջ:

Անհատի իրավական ակտիվությունը համակարգային անհատական որակ է, որում արտացոլվում է անհատի՝ հասարակության, իրավական համակարգի հետ փոխկապակցվածության խորությունն ու ամբողջականությունը, իրավունքի սուբյեկտի վերածվելու կարողությունը:

«Երիտասարդների իրավական ակտիվություն» հասկացությունն իրավաբանական գիտության մեջ նորություն չէ, բայց քիչ է հետազոտված : Մինչ օրս չկա միասնական մոտեցում այս հասկացության նկատմամբ, բայց չէ՞ որ հենց ակտիվ երիտասարդն է քաղաքացիական հասարակության, իրավական պետության կառուցման և արդյունավետ գործունեության հենասյունը:

Իրավական ակտիվության բնույթի և սոցիալական ուղղվածության վերաբերյալ իրավաբանական գրականության մեջ ձևավորվել է երկու մոտեցում: Առաջին մոտեցման կողմնակիցները (Ի. Պոկրովսկի, Ս. Կոժնիկով, Ն. Մատուզով և այլք) իրավական ակտիվությունը մեկնաբանում

են որպես դրական, իրավաչափ, հանրորեն օգտակար և պետության ու հասարակության կողմից հաստատված սուբյեկտի գործունեությունն իրավական ոլորտում¹: Երկրորդ մոտեցման համաձայն՝ իրավական ակտիվությունը կարող է լինել նաև բացասական, հակաիրավական (Մ. Օրզիկ², Յու. Օրբոտով, Վ. Զատոնսկի): Մասնավորապես Մ. Օրզիկը հավաստիացնում է, որ «իրավական ակտիվությունն իր մեջ ներառում է ոչ միայն իրավունքի պահանջների կենսագործմանն ուղղված գործողություններ, այլև օրենքին չհամապատասխանող գործունեություն»³:

Այսպիսով, ներկայումս «իրավական ակտիվություն» հասկացությունը դիտարկվում է երկու տեսանկյունից՝ որպես իրավաչափ վարքագծի ձև և տեսակ: Որպես իրավաչափ վարքագծի ձև իրավական ակտիվությունն «օգտագործում» հասկացության հոմանիշն է, իսկ որպես տեսակ՝ օգտագործման բովանդակությունն է՝ որպես իրավունքի կենսագործման ձև⁴:

Իրավական ակտիվության առանձնահատկությունն այն է, որ այն ծագում է իրավունքի դրական ազդեցության հիման վրա և ուղղված է նրա անհատական և ստեղծագործ իրագործմանը: Հենց իրավական ակտիվության մեջ է արտահայտվում քաղաքացիական հասուն գիտակցությունը, իրավագիտակցության բարձր մակարդակը⁵:

Իրավական ակտիվությունն անհրաժեշտ է դիտարկել որպես երիտասարդների՝ իրավունքի ոլորտում ինտեսիվ գործունեություն, որն իր մեջ համակցում է ինչպես դրական (պետության և հասարակության կողմից ընդունված), այնպես էլ բացասական (պետության և հասարակության կողմից բացասական ընկալվող) գործոններ:

¹ **Покровский И.** О правовой активности личности и формировании ее правосознания // Вестник, 1971, №17, էջ 143-147; **Кожевников С.** Правовая активность: Понятие и сущность // Правоведение, 1979, №4, էջ 33-39; **Матузов Н.** Правовая система и личность. Саратов, 1986, էջ 6.

² **Орзих М.** Личность и право, М., 1975, էջ 26; **Оборотов Ю.** Основные вопросы теории правовой активности личности социалистического общества: автореф. дис. ... канд. юр. наук, Киев, 1979, էջ 51; **Затонский В.** Сильное государство и активная личность: теоретико-правовой аспект. Саратов, 2005, էջ 216.

³ Орзих М. Личность и право, М., 1975, էջ 26.

⁴ Горovenko В. Методология правовой активности: К постановке проблемы, Юридическая наука и правоохранительная практика, 1 (19), 2012, էջ 12:

⁵ Мечетина Т., Рыбаков В. О понятии и содержании социально - правовой и гражданско-правовой активности, էջ 97.

Երիտասարդների իրավական ակտիվությունն առանձնանում է մի շարք հատկանիշներով.

1. Երիտասարդների իրավական ակտիվությունն արտահայտվում է գործողություններով, այսինքն՝ ակտիվության էությունը հենց գործողության, մարդու ակտիվ վարքագծի մեջ է:

2. Գործողություններն իրականացվում են ազատ անձանց կողմից: Ազատությունն այս պարագայում դիտարկվում է որպես «այն բանի երաշխիք, որ մեզանից յուրաքանչյուրը կարող է անել ինչ-որ բան առանց ուրիշների միջամտության՝ վերջիններիս կողմից արգելելու կամ հարկադրվելու»¹:

3. Այս գործողությունները տեղի են ունենում իրավունքի ոլորտում, ուստի կարող են կրել ինչպես իրավաչափ, այնպես էլ հակահրավական բնույթ: Հակահրավական վարքագիծը ևս իրավական վարքագիծ է (բայց ոչ իրավաչափ), ուստի հակահրավական բնույթը նրա բաղադրիչներից է:

4. Իրավական ակտիվությունն արտահայտում է անհատի՝ իրավունքի հետ հարաբերակցվելու հոգեբանական պատրաստվածությունը, որի շրջանակներում յուրաքանչյուրի մոտ պետք է առկա լինի իրավունքի բարձր նշանակության վերաբերյալ կայուն համոզմունք:

5. Իրավական ակտիվությունն իր կենսագործունեության ողջ ընթացքում որպես ուղենիշ պիտի դիտարկի համամարդկային արժեքները և գործի ի շահ նրա սուբյեկտների: Իրավական ակտիվությունն անհնար է առանց սուբյեկտների. իրավական ակտիվությունը հնարավոր է այնտեղ, որտեղ առկա է անհատը և անհրաժեշտ պայմաններ:

Երիտասարդների իրավական ակտիվությունը դիտարկելով որպես երիտասարդների՝ պետության և հասարակության կողմից ինչպես դրական, այնպես էլ բացասական ընկալվող գործունեություն (կախված իրավական հետևանքներից)՝ անհրաժեշտ է առանձնացնել իրավական ակտիվության դրական և բացասական տեսակները:

Երիտասարդների դրական իրավական ակտիվությունն իրավունքի՝ առանց նրա խորն ու համակողմանի գիտակցման ենթակայությունը չէ, այլ իրավունքի սուբյեկտի գիտակցական, նախաձեռնողական, իրավաչափ գործունեությունն է, որն ուղղված է իրավունքների արդյունավետ օգտագործմանը, պարտականությունների կատարմանը, օրենքով

¹ Арон Р. Эссе о свободах/ пер. с фрр. Н.А. Руткевич. М., 2005, էջ 162.

պաշտպանվող պետական, հասարակական և այլ անձնական շահերի կենսագործմանը:

Երիտասարդների իրավական ակտիվության ցուցանիշներից են նախաձեռնողականությունը, նպատակաուղղվածությունը, կազմակերպվածությունը, գործունեության արդյունավետությունը, ուժեղ, կայուն, այլ ոչ թե իրավիճակային ձգտումը՝ ազդելու սոցիալական գործընթացների ու հասարակական գործերի վրա:

Երիտասարդների իրավական ակտիվությունը բարդ երևույթ է, որի բոլոր տարրերը սերտ փոխկապակցված են և ձևավորում են ամբողջական միասնություն: Երիտասարդների իրավական ակտիվության տարրերից համակարգաստեղծ են իրավական գիտելիքները (իրավական իրազեկվածություն), իրավունքի նկատմամբ վերաբերմունքը (գնահատականներ, համոզմունքներ), իրավակարգավորումները և իրավական վարքագիծը:

Մարդու պահանջունքների, շահերի, արժեքների վրա հիմնվում է իրավունքի ոլորտում նրա վարքագիծը, իսկ տեղեկատվական ու գնահատողական հատկանիշների հիման վրա կանխորոշվում է իրավագիտակցության կամային հատկանիշը:

Իրավագիտակցությունը սերտ փոխկապակցված է իրավական ակտիվության հետ: Իրավագիտակցությունն իրավական նորմերի կենսագործմանն ուղղված անհատի լիակատար ներքին պատրաստվածության աղբյուրն է¹: Երիտասարդների իրավական ակտիվությունն իրավագիտակցության բարձր մակարդակի արդյունքն է, որի պատճառով մի շարք մասնագետներ այն դիտարկում են որպես երևույթ, որն «անցնում է օրենքի սովորական պահանջը»²:

Երիտասարդների իրավական ակտիվությունն անհրաժեշտ է դիտարկել որպես կրթական և բարոյական հասունացման հետ կապված իրավահարաբերությունների ուսուցման բնագավառում իրավաչափ վարքագծի և գործունեության որոշակի մակարդակ:

¹Тепляшин И. Становление российской правовой государственности и правовая активность граждан // Журнал российского права, 2002, № 1, էջ 26-27.

² Современный воспитательный процесс: состояние и проблемы. Материалы круглого стола // Социологические исследования, 2005, № 4.

Երիտասարդների իրավական ակտիվությունն արտահայտվում է իրավունքի բնագավառում պետության և հասարակության կողմից ընդունված դրական գործունեության մեջ: Դա նախևառաջ երիտասարդների նախաձեռնողական վարքագիծն է, որը պայմանավորված է նրանց իրավագիտակցության բարձր մակարդակով, իրավական համոզվածությամբ:

Երիտասարդների իրավական ակտիվության ձևավորման հենասյունն իրավունքի բնագավառում ճանաչողական ակտիվությունն է: Վերջինս բխում է երիտասարդների «իրավական շահերից» և ստացած գիտելիքներից¹: Բայց ինչպիսի՞ միջոցներ պիտի ձեռնարկվեն, որպեսզի երիտասարդների վարքագիծը լինի ոչ միայն իրավաչափ, այլև ակտիվ: Մեր կարծիքով՝ անհրաժեշտ է ուշադրությունը սևեռել իրավունքի ճանաչման ներքին պահանջմունքների համակարգի և ակտիվ իրավական վարքագծի ձևավորման վրա:

Իրավունքը՝ որպես սոցիալական արժեքի գիտակցված պահանջարկ, դրսևորվում է որպես սուբյեկտիվ վիճակ, որը կարգավորում է երիտասարդների վարքագիծը, կանխորոշում է մտածելու ու կամքի ուղղությունը:

Երիտասարդների իրավական ակտիվությունն իրավունքի ոլորտում նրանց կամավոր ստեղծագործ գործունեությունն է²: Երիտասարդների իրավական ակտիվության համար հիմք կարող է հանդիսանալ իրավունքի արժեքի, սուբյեկտի օրինական շահերի պաշտպանության արդյունավետության՝ նրանց ներքին համոզմունքը:

Երիտասարդների իրավական ակտիվությունը նրանց իրավագիտակցության բարձր մակարդակի հետևանք է, ուստի այն կարելի է դիտարկել որպես պրակտիկ գործունեության՝ երիտասարդների պատրաստվածություն (օրինակ՝ սեփական շահերի պաշտպանությունը, սեփական կարծիքը արտահայտելը, որը հաշվի է առնվում իրավակիրառ սուբյեկտի կողմից իրավական խնդիրների առաջացման դեպքում), որի

¹ Щукина Г. Активизация познавательной деятельности учащихся в учебном процессе, М., Просвещение, 1979:

² Батулин Ф. Социальная активность трудящихся: сущность и управление, Новосибирск, Наука, 1986, էջ 64; Чефранов В. Правовое сознание как разновидность социального отражения, Киев, 1986, էջ 202.

արդյունքը իրավական փորձառությունն է¹: Ընդ որում երիտասարդներն իրավական փորձառությունը ձեռք են բերում կրթական գործընթացի ընթացքում, ինչպես նաև տարաբնույթ իրավահարաբերությունների մասնակցելով:

Երիտասարդների գործունեության տիրապետող տեսակը իրավական բնույթ կրող կրթական գործունեությունն է, որը համարվում է իրավական գործունեության տարատեսակ: Վերջինս, իրավաբանական գրականության մեջ առկա մոտեցումների համաձայն, «սուբյեկտիվ կազմով իրավաբանական գործունեությունից լայն է՝ ընդգրկելով ինչպես պետական իշխանություն իրականացնող սուբյեկտների, այնպես էլ ֆիզիկական անձանց գործողությունները», որոնց շարքում կարելի է դասել երիտասարդներին՝ որպես կրթական հարաբերությունների սուբյեկտ²:

Երիտասարդները մասնակցում են իրավաբանական նշանակություն ունեցող տարաբնույթ գործունեության՝ դառնալով ընտանեկան, քաղաքացիական, վարչական, աշխատանքային և այլ իրավահարաբերությունների մասնակիցներ³:

Երիտասարդների իրավական ակտիվության տարատեսակ է ստեղծատվական-իրավական գործունեությունը⁴:

Երիտասարդների իրավական ակտիվությունը սերտ կապված է իրավագիտակցության հետ, որն արտահայտվում է երիտասարդների կողմից սեփական վարքագիծը ծրագրավորելու գիտակցված հնարավորությամբ, որն

¹ Сабиненов С. О правовой активности личности при социализме // Актуальные проблемы теории социалистического государства и права, М., 1974:

² **Шагиев Б.** Юридическая деятельность в современном российском обществе (теоретико-правовой аспект), М., 2002; **Шагиева Р.** Правовая деятельность и ее разновидности в современном российском обществе // Журнал российского права, 2004, №10, էջ 88-97; **Петрова Л.** О естественном и позитивном праве // Государство и право, 1995, №2, էջ 36; Вершинин А. Соотношение категорий «правовое поведение» и «правовая деятельность» // Юридическая деятельность: сущность, структура, виды. Ярославль, 1989, էջ 37-42:

³ Իրավաբանական գրականության մեջ առանձնանում են իրավական գործունեության այնպիսի տեսակներ, ինչպիսիք են, նյութաիրավական, դատավարաիրավական, միջազգային-իրավական, հանրային-իրավական, ասնավոր իրավական. մասնավորապես՝ **Шагиева Р.** Правовая деятельность и ее разновидности в современном российском обществе // Журнал российского права. 2004. №10, էջ 93: **Фаткуллин Ф.** Проблемы общей теории социалистической правовой надстройки, Казань, 1980, էջ 85-86:

⁴ Морозов А. Система правовой информатизации Минюста России. М., 1999.

էլ հիմք է հանդիսանում կայուն վարքագծի ձևավորման համար, և սեփական վարքագիծը կառավարելու հնարավորություն է ընձեռնում:

Երիտասարդների իրավական վարքագիծը կարելի է դիտարկել որպես սուբյեկտի՝ իրավունքի նորմերի պահանջների գիտակցված կատարմանն ուղղված գործունեություն: Իրավունքի նորմը երիտասարդների վարքագծի արտաքին կարգավորիչներից է: Կամային ակտիվություն առաջացնելու համար այդ նորմը պետք է արտացոլվի նրա գիտակցության մեջ, վերածվի երիտասարդների կողմից իրենց գործողությունները գնահատելու ներքին չափանիշի և հետո միայն արտահայտվի իրավական գործողություններում: Սեփական պահանջումները գիտակցելու, շահերը, նպատակները կոնկրետացնելու միջոցով երիտասարդներն իրենց գիտակցության մեջ նախանշում են ցանկալի և պարտադիր ապագա վարքագծի մոդելը: Այդ ծրագիր-մոդելները կարևոր նշանակություն ունեն ապագա վարքագծի համար:

Երիտասարդների իրավական ակտիվությունը վերջիններիս իրավական վարքագծի հատկանիշներից է, որը համապատասխանում է իրավունքի ոգուն և իմաստին, դիտարկվում է որպես իրավագիտակցության ձևավորման կարևորագույն նախադրյալ՝ հնարավորություն ընձեռելով ոչ միայն յուրացնելու իրավական տեղեկատվությունը, այլև իրացնելու այն իրական կյանքում:

Ներկայումս օրենսդրության մեջ ամրագրված հավասարության, ժողովրդավարության, ընտրության ազատության սկզբունքները, որոնց իրացման շրջանակներում արտահայտվում է երիտասարդների իրավական ակտիվությունը, ցավոք սրտի, ոչ միշտ են կյանքի կոչվում վերջիններիս կողմից: Այս հանգամանքը պայմանավորված է մի շարք գործոններով, որոնցից ամենակարևորն այն է, որ այս պահի դրությամբ բացակայում է երիտասարդական միասնական պետական քաղաքականությունը, որի առաջնահերթ նպատակը պիտի լինի երիտասարդների ակտիվության, մասնավորապես իրավական ակտիվության խթանումը: Մեր կարծիքով՝ առկա է համապատասխան օրենսդրական ակտերի ընդունման անհրաժեշտություն, որի շրջանակներում օրենսդրական ամրագրում կստանան այնպիսի հասկացություններ, ինչպիսիք են «երիտասարդ», «իրավական ակտիվություն» հասկացությունները, հստակ իրավակարգավորում կստանան երիտասարդների հետ կապված հարաբերությունները, կամրագրվի երիտասարդների իրավական վիճակը (խոսքը նախևառաջ Արցախի

Հանրապետությունում «Երիտասարդության մասին» օրենքի ընդունման անհրաժեշտության մասին է):

Օրենսդրության կատարելագործման առաջնային ուղղություններից պետք է լինի այնպիսի նորմերի մշակումը, որոնք ունակ կլինեն խթանելու երիտասարդների իրավական ակտիվությունը: Անհրաժեշտ է մշակել և կյանքի կոչել երիտասարդների իրավական ակտիվությունը խթանող համապատասխան հայեցակարգեր, ծրագրեր: Այս պարագայում կարճ ժամկետում հաջողության հասնելու համար առավել նպատակահարմար է առկա հիմնախնդրի հնարավոր լուծումները վերածել «թռիչքային» ծրագրերի, փորձարկել դրանք Արցախի Հանրապետության քաղաքային և գյուղական համայնքներում, իրականացնել մշտադիտարկում, հետազոտել ծրագրի արդյունքները՝ առանձնակի ուշադրություն դարձնելով ծրագրի մշակման ընթացքում չհաշվարկված երևույթներին, այնուհետև առավել արդյունավետ ծրագիրը վերածել պետական քաղաքականության:

Յավալի է, բայց փաստ, որ ներկայումս երիտասարդությունը մեզանում բաժանվում է երկու խմբի՝ ակտիվ և պասիվ: Պասիվ երիտասարդությանն ակտիվացնելու նպատակով անհրաժեշտ է շահագրգռել նրանց: Այս պարագայում որպես սկզբնական օղակ պետք է դիտարկվեն հանրակրթական ուսումնական հաստատությունները, այնուհետև բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինները, ինչպես նաև հասարակական կազմակերպությունները: Հանրակրթական և բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների կողմից ուսումնական տարվա ամբողջ ընթացքում պետք է կազմակերպվեն աշակերտների և ուսանողների ակտիվությունը խթանող միջոցառումներ, մասնավորապես, սահմանադրական իրավունքների ուսուցում, իրավական գիտելիքների ստուգում, օլիմպիադաների, կլոր սեղան-քննարկումների, իրավական թեմաներով բանավեճերի, ինտելեկտուալ մրցույթների, կինոդիտումների, իրավական գրականության ընթերցումների և քննարկումների կազմակերպում: Երիտասարդներին ակտիվացնելու նպատակով կարելի է նրանց տալ համապատասխան միավորներ (օրինակ՝ բուհերում կան ակտիվության համար գնահատելու հնարավորություն), հիմնել պարզևատրման ֆոնդ, կազմակերպել ուսուցողական, ճանաչողական, դաստիարակչական էքսկուրսիաներ: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ներկայումս թե՛ աշակերտները, թե՛ ուսանողներն օրվա ընթացքում

առնվազն երկու ժամ օգտվում են համացանցից, նպատակահարմար է ակտիվությունը դրսևորելու հարթակ ստեղծել նաև համացանցում: Կարելի է օգտագործել հանրակրթական և բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների կայքէջերը, տարբեր առաջադրանքներ տեղադրել կայքէջերում, կազմակերպել տարաբնույթ միջոցառումներ և այլն:

Ինչ վերաբերում է պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, ապա նրանք ևս պիտի շահագրգռված լինեն երիտասարդների իրավական ակտիվությամբ, չէ՞որ երիտասարդներն են նախանշում և իրականացնում պետության քաղաքականությունը: Ընդ որում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն իրենց լիազորությունների և իրավասությունների շրջանակներում պետք է իրականացնեն ինչպես ամբողջ պետության, այնպես էլ իրենց համակարգերում աշխատող երիտասարդների իրավական ակտիվությունը խթանող միջոցառումներ՝ երիտասարդներին հնարավորություն ընձեռելով իրենց ստեղծագործ մտածելակերպով առաջադրելու ինչպես պետության, այնպես էլ ընդհանուր սոցիալական համակարգի և համայնքների առջև դրված խնդիրների լուծումներ:

Այսպիսով, երիտասարդների իրավական ակտիվությունը երիտասարդների իրավաչափ, հանրորեն օգտակար և պետության ու հասարակության կողմից հաստատված գործունեությունն է իրավական ոլորտում: Երիտասարդների իրավական ակտիվությունն Արցախի Հանրապետության՝ որպես ժողովրդավարական ու իրավական պետության կառուցման և գործունեության անհրաժեշտ պայմաններից է:

Երիտասարդների իրավական ակտիվությունը իրավակրթության և իրավագիտակցության բարձր մակարդակի արդյունքն է, որն արտահայտվում է երիտասարդների կողմից սեփական վարքագիծը ծրագրավորելու գիտակցված հնարավորությամբ, որն էլ հիմք է հանդիսանում կայուն վարքագծի ձևավորման համար, և սեփական վարքագիծը պատշաճ կարգավորելու և կառավարելու հնարավորություն է ընձեռնում:

Բանալի բառեր՝ Արցախի Հանրապետություն, երիտասարդ, իրավական ակտիվություն, իրավագիտակցություն, իրավակրթություն, «Երիտասարդության մասին» Արցախի Հանրապետության օրենք:

THE PROBLEM OF LEGAL ACTIVITY OF THE YOUTH IN THE REPUBLIC OF ARTSAKH

HARUTYUNYAN AVETIK

*Candidate of Law, Associate Professor,
Founding Chairman of Union of Young Scientists and
Specialists of Artsakh (UYSSA)*

The establishment of a democratic and legal state in the Republic of Artsakh is impossible without the legal activity of citizens, especially the youth. In this connection, the article discusses the problem of legal activity of the youth, gives specific recommendations which can provide a significant improvement of the situation.

Key words: *the Republic of Artsakh, youth, legal activity, legal awareness, legal education, the law of the Republic of Artsakh «On the Youth».*

ПРОБЛЕМА ПРАВОВОЙ АКТИВНОСТИ МОЛОДЕЖИ В РЕСПУБЛИКЕ АРЦАХ

АРУТЮНЯН АВЕТИК

*Кандидат юридических наук, доцент,
Учредитель и председатель Объединения молодых
ученых и специалистов Арцаха (ОМУСА)*

Создание демократического и правового государства в Республике Арцах невозможно без правовой активности граждан, особенно молодежи. В этой связи в статье обсуждается проблема правовой активности молодежи, даются конкретные рекомендации, которые могут значительно улучшить ситуацию.

Ключевые слова: *Республика Арцах, молодёжь, правовая активность, правосознание, закон Республики Арцах «О молодежи».*

Հոդվածը ներկայացվել է խմբագրական խորհուրդ 09.03.2019թ.:
Հոդվածը գրախոսվել է 07.04.2019թ.:

Հայաստանի Հանրապետություն,
Գեղարքունիքի մարզ, ք. Գավառ,
1201, Հրանտ Հակոբյան 1,
ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
Հեռ.: +374 60 460201
Կայքէջ՝ <http://www.gsu.am>
Էլ. փոստի հասցե - info@gsu.am
infogsu@mail.ru